

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/141/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516204344
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8516204344.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fil'akovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., so sídlom v Českej republike, v Hradci Králové, na ul. Československé armády č. 954/7, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o., so sídlom v Martine, na ul. Jilemnického č. 30, proti žalovaným: 1. B. C., nar. XX.X.XXXX, bývajúcemu v L. č. XX a 2. M. C., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v L. č. XXX, právne zastúpeným JUDr. Martou Konkoľovou, advokátkou so sídlom v Starej Ľubovni, na ul. Jarmočnej č. 79, o zaplatenie 4 175,44 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 09.06.2017 č.k. 7Csp/76/2016 - 71 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2.837,18 Eur, úroky v sume 1.051,57 Eur, úroky z omeškania v sume 45,85 Eur a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.837,18 Eur od 24.6.2015 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 88,46 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaní dňa 19.06.2013 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovaným úver vo výške 3.000 Eur. Žalovaní sa zaviazali úver splácať formou 120 mesačných splátok po 58,45 Eur, pričom bola dohodnutá úroková sadzba 18,9 % a celkové náklady spojené s úverom predstavovali sumu 6.774,81 Eur. Listom zo dňa 14.5.2015 vyzval právny predchodca žalobcu žalovaných na úhradu sumy 1.118,05 Eur. Následne listom zo dňa 4.6.2015 právny predchodca žalobcu oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti žalovaným, a to ku dňu 3.6.2015 a zároveň ich vyzval na úhradu sumy 4.175,44 Eur. Žalobca zároveň predložil ako dôkaz o doručení oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti doručenkou adresovanú žalovanému v 1. rade, ktorú dňa 8.6.2015 prevzala - podpísala žalovaná v 2. rade.

3. Zmluvou zo dňa 29.9.2015 bola predmetná pohľadávka vrátane jej príslušenstva postúpená z právneho predchodcu žalobcu na aktuálneho žalobcu.

4. Medzi žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom a žalovanými došlo k vzniku spotrebiteľského úverového vzťahu, pričom je nesporné, že žalovaní z tohto úverového vzťahu neplnili tak, ako to bolo zmluvne dohodnuté medzi stranami. Predmetná zmluva o splátkovom úvere má náležitosti predpokladané zákonom o spotrebiteľských úveroch.

5. Žalobcovi neboli priznané poplatky za upomienky s poukazom na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co 126/2012. Podľa tohto záveru v spotrebiteľských veciach poplatky za

upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Taktiež je potrebné dodať, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aby vyššie uvedené upomienky boli žalovaným zaslané, a preto v tejto časti ani neuniesol dôkazné bremeno. Súd prvej inštancie z tohto dôvodu žalobu v tejto časti zamietol. Taktiež nepriznal žalobcovi poplatok za poistenie úveru, nakoľko dojednanie o poistení úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou dojednanou v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. i/ Občianskeho zákonníka, nakoľko v časti II. (súhlas s poistením k úveru) bude 6 zmluvy umožňuje banke jednostranne meniť výšku poplatku, čo je neprijateľnou podmienkou. Súd prvej inštancie teda na sumu istiny 2.997,08 Eur započítal žalovanými uhradených 150 Eur predstavujúcich poplatky za zaslanie upomienok a sumu 9,90 Eur predstavujúcu poplatky za poistenie k úveru (2.997,08 Eur - 159,90 Eur = 2.837,18 Eur).

6. Žalobcovi boli priznané úroky z úveru vyčíslené k dátumu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 1.051,57 Eur a úroky z omeškania k dátumu postúpenia pohľadávky vo výške 45,85 Eur. Žalobcovi nebol priznaný uplatnený úrok z omeškania z úrokov z úveru a úrokov z omeškania vyčíslených k dátumu postúpenia, nakoľko tým, že dlžník včas nesplatí úrok z istiny, sa dostáva do meškania s plnením príslušenstva a nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá, a ani Občiansky a ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, oba právne predpisy nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 1 a ods. 2 a § 262 ods. 1 a ods. 2 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní. Navrhli rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Alternatívne požadovali rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola v celom rozsahu zamietnutá. Ako dôvod uviedli, že v zmluve absentujú, resp. sú nesprávne uvedené viaceré náležitosti, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva neobsahuje ani náležitosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Účelom úpravy spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu, zodpovedá len taký výklad uvedeného ustanovenia, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. V predmetnej veci pritom existuje konštantná judikatúra, ktorej potvrdením je aj rozsudok Najvyššieho súdu SR vydaný dňa 28.6.2016 vo veci 7Sžo/6I/2015 a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.03.2013 vydaný vo veci 3 Sžo/19/2012, v rámci ktorej je obligatórne rozlíšenie splátok na splátky istiny, úrokov a poplatkov, zhodne judikované. V zmluve je nesprávne uvedený údaj vyplývajúci z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V zmluve je uvedená celková čiastka vo výške 6.774,81 Eur, avšak pri vynásobení počtu mesiacov mesačnou splátkou, je celková suma, ktorú budú musieť žalovaní zaplatiť vo výške 7.014 Eur, teda o 239,82 Eur viac ako v zmluve. Rovnako je z uvedeného dôvodu nesprávne vypočítaná RPMN vo výške 20,94 %, keďže skutočná výška RPMN pri uvedených podmienkach predstavuje hodnotu vo výške 22,22 %. Aj z dôvodu nesprávneho uvedenia RPMN v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov sa tak v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch považuje úver za bezúročný a bez poplatkov.

9. Pri rozhodovaní sa neaplikovalo ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 7 ods. 1 tohto právneho predpisu a neoverilo sa akým spôsobom, príp. či vôbec právny predchodca žalobcu posúdil schopnosť žalovaných úver splácať. Na úroky, príp. poplatky nemá žalobca nárok ani v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských

úveroch, a to z dôvodu hrubého porušenia tejto povinnosti, pretože právny predchodca žalobcu žiadnym spôsobom neposúdil schopnosť splácať spotrebiteľský úver riadne, teda bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave žalovaných a bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Absolútne neboli predložené žiadne doklady o tom, či žalobca skúmal ekonomickú situáciu žalovaných po všetkých stránkach a či riadne skúmal i sociálnu situáciu žalovaných (rodinný stav, počet členov domácnosti, ich príjmy, výdavky v domácnosti atď).

10. Vo vzťahu k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru sa na základe vykonaných dôkazov dospelo k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka stanovuje viaceré podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby došlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti celého úveru. Jednou z nich je tzv. notifikačná povinnosť, resp. upozornenie dodávateľa na možnosť uplatnenia tohto práva. Nesplnenie notifikačnej povinnosti podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má ten následok, že dodávateľ nemôže uplatniť právo na zaplatenie celej pohľadávky dojednané v zmluve podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a dlh z úveru nie je predčasne splatný. Samotný dokument označený ako oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti nespĺňa podmienky stanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, z dôvodu čoho nemožno považovať notifikačnú povinnosť za splnenú. V tomto oznámení je iba konštatované, že žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru, pričom vyhlásenie predčasnej splatnosti vyhlásil ku dňu 03.06.2015 a výzva bola doručená dňa 08.06.2015. Žalobca v konaní predložil len samotné listiny označené ako výzva, ale nepreukázal však ani ich odoslanie, ani ich doručenie vo forme podacieho hárku, resp. vo forme doručenky. Z ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno usúdiť, že prejav vôle vrátane písomnosti je účinný voči adresátovi od okamihu, keď sa dostane do jeho sféry dispozície. Je notoriou právnej teórie a praxe, že preukázať doručenie písomnosti, musí ten účastník konania, ktorý z doručenia písomnosti pre seba vyvodzuje priaznivý následok. V danom prípade preukázanie doručenia písomnosti, z ktorej žalobca vyvodzuje pre seba priaznivé účinky v podobe predčasného zosplatenia úveru je práve na žalobcov. Žalobca však nepreukázal, že by sa takáto listina do dispozičnej sféry dlžníka dostala, a preto sa malo vychádzať z toho, že nebola splnená podmienka nevyhnutná pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bankou. Žalobca dokonca nepreukázal ani odoslanie vyššie uvedenej listiny. Platné vyhlásenie predčasnej splatnosti spochybňuje aj fakt, že žalobca predložil oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti adresované len žalovanému v 1. rade, ktoré bolo navyše prevzaté nie ním samotným, ale jeho manželkou. Je v tejto súvislosti sporné, či teda vôbec táto listina bola objektívne spôsobilá dostať sa do jeho dispozičnej sféry, príp. či vôbec bola jeho manželka oprávnená za neho predmetnú zásielku prebrať. Skutočnosť, že v predmetnej veci nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ešte umocňuje fakt, že v dokumente, ktorý bol datovaný dňa 04.06.2015 sa uvádza, že právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 03.06.2015, avšak tento dokument bol doručený až dňa 08.06.2015, pričom je však zrejmé, že k zosplateniu dlhu nemôže dôjsť predtým ako bude výzva na zosplatenie doručená dlžníkovi. Rovnako v dôsledku absencie už spomínaného postupu podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úverov, v spojení s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úverov, nedošlo a ani nemôže dôjsť k platnému predčasnému zosplateniu úveru a žalobca nie je oprávnený vyžadovať od žalovaných ako spotrebiteľov jednorazové splatenie podľa zmluvy poskytnutého spotrebiteľského úveru.

11. V prejednávanej veci ako postupca pohľadávky vystupuje banka. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže (platne) postúpiť pohľadávku inej osobe, a to aj takej, ktorá je nebankovým subjektom, za súčasného splnenia viacerých podmienok. Jednou z obligatórnych podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách je aj písomná výzva banky dlžníkovi o tom, že je s predmetným dlhom v omeškaní. Žalobca však žiadnym spôsobom nepreukázal, aby došlo k doručeniu písomnej výzvy žalovaným ako dlžníkom a predložil len samotnú listinu, ktorej obsahom bola výzva adresovaná žalovaným na zaplatenie, bez toho aby predložil dôkaz o tom, že táto bola aj skutočne doručená. Ďalšou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky je podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, postúpenie len splatnej pohľadávky, resp. platné ukončenie úverového vzťahu. Ak banka nevyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, splatnými mohli byť len jednotlivé splátky, nie celý úver. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Žalobca si pritom v tomto konaní uplatňuje nárok, ktorý pôvodne vznikol z bankového úveru regulovaného špeciálnou právnou úpravou, zákonom o bankách. Banka je pritom štátom autorizovaná

inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle ustanovenia § 2 ods. 3 zákona o bankách podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk a zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto vykonávať bankovú činnosť. Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, aby disponoval takýmto povolením. Ak predpoklady v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná, potom jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách v konaní preukázané nebolo. Za takého stavu aktívna legitímácia žalobcu nie je preto ani čiastočne daná. Ak žalobca nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby.

12. Aj napriek skutočnosti, že v konaní žalovaní tieto námietky neuplatňovali, k uvedeným skutočnostiam mal prihliadnúť súd prvej inštancie ex offa (§ 5b zákona o ochrane spotrebiteľa).

13. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na nečinnosť žalovaných v celom štádiu konania pred vydaním rozsudku vo veci samej a na ustanovenie § 366 Civilného sporového poriadku. Žalovaní uplatňujú v podanom odvolaní prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré mohli použiť v priebehu prvoinštančného konania.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nezrozumiteľnosť.

15. Podľa odôvodnenia rozhodnutia zmluva o splátkovom úvere obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce zo zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a teda i náležitosť upravenú v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ako sa s týmto zákonným ustanovením vyrovnal prvoinštančný súd z odôvodnenia rozhodnutia nie je známe.

16. V tejto súvislosti je už teraz potrebné dodať, že na posúdenie tejto otázky nemá vplyv ani rozsudok Súdneho dvora EÚ vydaný dňa 09. 11. 2016 vo veci C-42/15. Rozhodnutie vydané vo veci C-42/15 má charakter prejudiciálneho rozsudku. Takýto rozsudok je spolu s výkladom alebo s posúdením platnosti práva únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý prejudiciálnu otázku podal, ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch. Na druhej strane si treba uvedomiť, že úlohou prejudiciálneho rozsudku nie je rozhodnúť spor ale iba poskytnúť vnútroštátnemu súdu taký výklad práva únie, ktorý mu pomôže pri jeho aplikácii.

17. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v čl. 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení smernice odchyľujú.

18. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica je mäkkším právnym nástrojom ako nariadenie, pretože umožňuje zladenie požiadavky na jednotu únieového práva s vôľou zachovať rozmanitosť národných úprav. Smernica sa ako právny predpis často používa napr. v oblasti vnútorného trhu, kde existujú podstatné rozdiely medzi úpravami jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo ich postupné zjednotenie. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný

rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozičnej povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozičná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si členský štát nesplnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť.

19. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Z tohto rozhodnutia teda vyplýva, že Slovenská republika nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

20. Požiadavka smernice k otázke členenia splátok je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „výška, počet a frekvencia splátok spotrebiteľa“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodit' požiadavku, aby zmluva uvádzala splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov. Preto Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-42/15 správne rozhodol, že smernica takéto členenie nepožaduje.

21. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“. K výkladu tohto ustanovenia zákona existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej sa má toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

22. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. Ak všeobecný súd rozhodol v zásade v identických veciach na základe analogických skutkových zistení s diametrálne odlišným výsledkom a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil, je jeho rozhodnutie v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

23. Čo sa týka ďalšej náležitosti zmluvy o úvere predpokladanej ustanovením § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, ktorou je ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v zmluve o úvere bola stanovená ročná percentuálna miera nákladov na 20,94 % a celková čiastka spojená s úverom na sumu 6.774,81 Eur. Pri dohodnutých 120 mesačných splátkach vo výške po 58,45 Eur celková čiastka spojená s úverom predstavuje sumu 7.014 Eur, teda čiastku vyššiu s čiastkou uvedenou v zmluve. Uvedenie nesprávnej čiastky, ktorú

žalovaní ako spotrebiteľia musia zaplatiť, má nepochybne vplyv i na výšku ročnej percentuálnej miery nákladov. Ako sa s touto skutočnosťou vyrovnal prvoinštančný súd z odôvodnenia rozhodnutia nie je známe.

24. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku bolo potrebné zaoberať sa otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania.

25. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 29.09.2015 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpil na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 524 a nasl. V prejednávanej veci postupom bola banka, a preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť i špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky. V ustanovení § 92 ods. 8 zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkovme omeškanie zo splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

26. Čo sa týka podmienky písomnej výzvy pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo teda len písomnú výzvu vyhotoviť , ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V súvislosti s písomnými výzvami zo dňa 15.05.2015 (č.l. 12 a 13 spisu) je potrebné dodať, že vo vzťahu k týmto listinám žalobca ničím nepreukázal , aby tieto listiny boli odoslané a doručené žalovaným ako dlžníkom.

27. V zmluve o splátkovom úvere zo dňa 19.06.2013 je ako druh úveru uvedený spotrebný úver na čokoľvek. Už z označenia tohto úveru je nepochybné, že medzi účastníkmi vznikol záväzkovo právny vzťah majúci základ v osobitnej právnej úprave a to konkrétne v zákone č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy. Tento právny predpis určité povinnosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov ukladá i veriteľom. Jednou z týchto povinností je i povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 7 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Vychádzajúc z tohto ustanovenia veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu , na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. S porušením povinnosti konať s odbornou starostlivosťou zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 11 ods. 2 spája významný právny následok . V zmysle tohto ustanovenia, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Pri hrubom porušení povinnosti posúdiť pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných splácať spotrebiteľský úver nemohol právny predchodca žalobcu od žalovaných vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a ani žiadať dohodnuté úroky a poplatky.

28. Pokiaľ ide o nečinnosť žalovaných v konaní táto skutočnosť nezbavovala súd prvej inštancie povinnosti vykonať dokazovanie zamerané na posúdenie otázky, či poskytnutý úver pre chýbajúce alebo nesprávne uvedené náležitosti zmluvy je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a či na žalobcu mohla byť platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní.

29. V prípade spotrebiteľských sporov platí ustanovenie § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

30. Vychádzajúc z tohto ustanovenia v prípade spotrebiteľských sporov súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany navrhli, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci. Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva v spotrebiteľských právnych vzťahov. Ide o uplatnenie tzv. vyšetrovacieho princípu, kedy súd sám preberá dôkaznú iniciatívu a nespolieha sa v plnej miere iba na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa.

31. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

32. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

33. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

34. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

35. Keďže nevyhodnotenie, resp. nesprávne vyhodnotenie právne významných skutočností a nevykonanie dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalovaným, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok, s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

36. V ňom bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť dôvodnosť podanej žaloby a následne vo veci rozhodnúť tak, aby štruktúra odôvodnenia rozhodnutia zodpovedala zásadám vyplývajúcim z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. V konaní sa ďalej musí ustáliť, či právny predchodca žalobcu konal s odbornou starostlivosťou a teda či mohol od žalovaných vyžadovať jednorazove splatenie úveru, ako aj to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere a zmluva o postúpení pohľadávky na žalobcu spĺňajú všetky zákonom vyžadované náležitosti.

37. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).